

Дещо нижчі показники заселення мали сорти пшениці озимої м'якої: 'Злука' – понад 800 шт/кг у явній формі і 5% у прихованій, та 'Орійка' – понад 700 шт/кг і 5% відповідно. Найменш заселене довгоносоком у явній формі було зерно пшениці ярої твердої 'Бурштин' – понад 400 шт/кг, однак у прихованій формі ступінь зараження був значно більшим чим у попередніх двох сортів – 12%. У цілому зразки зерна пшениці твердої сорту 'Бурштин' менше піддавалися зараженню комірним довгоносоком, що можна пояснити твердістю зерна даного досліджуваного сорту.

На початковому етапі зберігання вологість досліджуваних сортів пшениці озимої була значно нижче критичної – від 11,5 до 12,7% відповідно до сорту, що дозволяло безпечно зберігання зерна протягом тривалого часу. Після дванадцяти

місяців зберігання вологість зернової маси збільшилася у всіх сортів. Найнижчі показники були у сорту 'Злука' – 13,8%, які знаходились у межах норми, згідно стандарту. У зерна сортів 'Орійка' та 'Бурштин' вологість була 14,5 та 14,8% відповідно. Найвищі показники вологості в сорту 'Лісова пісня' – 17,7%, що можна пояснити максимальною зараженістю зерна цього сорту комірним довгоносоком.

Таким чином, найбільш заселеним комірним довгоносоком було зерно пшениці м'якої озимої сорту 'Лісова пісня', а найменше твердої ярої 'Бурштин', що можна пояснити різною твердозерністю. Після 12 місяців зберігання заселеність комірним довгоносоком зерна пшениці усіх досліджуваних сортів сприяла підвищенню вологості та зростанню вмісту домішок.

УДК 664.724:631.526.3:633.16

Ящук Н. О., кандидат с.-г. наук, доцент

Завгородній В. М., кандидат с.-г. наук, доцент

Радзінська Н. В., Бельська А. А., студенти

Національний університет біоресурсів і природокористування України

*e-mail: yazchsuk@gmail.com

ВПЛИВ СОРТОВИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ ТА СПОСОБІВ ЗБЕРІГАННЯ НА ПОСІВНІ ВЛАСТИВОСТІ ЗЕРНА ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ

Світове виробництво високоякісного зерна пшениці озимої значною мірою залежить від поширення стійких до негативних чинників високорожайних сортів. Окрім того, важливим моментами є й отримання високоякісного зерна, яке збалансоване за хімічним складом, і таким чином забезпечуватиме стабільно високі борошномельні та хлібопекарські властивості.

Мета досліджень полягала у виявленні впливу умов зберігання у звичайних складських приміщеннях та полімерних рукавах на посівні показники зерна пшениці озимої сортів 'Богдана', 'Астарта', 'Артіст', 'Тобак' (вирощених за однаковими технологіями). Дослідження виконували упродовж 2023–2024 рр. у лабораторії кафедри технології зберігання, переробки та стандартизації продукції рослинництва НУБіП України згідно загальноприйнятих методик.

Досліджувані зразки зерна пшениці мали середні початкові показники енергії проростання від 84 до 93%. Упродовж перших трьох місяців зберігання відмічали збільшення відсотку пророслих зерен (на 5–10% у порівнянні з початковими показниками), особливо під час зберігання у звичайному сховищі. Високими показниками енергії проростання зерно пшениці характеризувалося упродовж 3–9 місяців – від 95 до 99%. Після дванадцяти місяців зберігання відбулося зниження показника енергії проростання – від

2 до 5% порівняно із шостим місяцем зберігання. Після двадцяти чотирьох місяців зберігання найвищі показники були в зерна сорту 'Артіст' за зберігання у полімерних рукавах – 96%. Вищими показниками енергії проростання на 3–7% характеризувалося зерно всіх досліджуваних зразків за зберігання у полімерних рукавах.

Схожість зерна пшениці була досить високою уже на початку зберігання у сорту 'Астарта' – 99%, сорту 'Богдана' – 98% та сортів 'Артіст' і 'Тобак' – по 92%. Упродовж перших шести місяців зберігання були відмічені неістотні зміни показника схожості. Найвищі показники мало зерно сорту 'Астарта' – 99–100%. Два роки зберігання характеризувалися вагомим зниження схожості зерна, особливо в умовах звичайного сховища до 12% у порівнянні із дев'ятим місяцем зберігання. Менш істотне коливання схожості у зерна досліджуваних сортів було за зберігання в полімерних рукавах – на 2–5% і становила 94–98%.

Таким чином, найвищі показники енергії проростання були в зерна сорту 'Артіст' – 96%, а схожості в сорту 'Астарта' – 100%. Термін зберігання 3–12 місяців дозволяє утримувати високі посівні показники зерна досліджуваних сортів пшениці. Для тривалого зберігання зерна краще використовувати полімерні рукави, які за рахунок герметичності забезпечують збереженість схожості.